

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3355/2022. (VII. 25.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság Kúria Pfv.IV.20.932/2021/2. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó – jogi képviselője (dr. Szendrői Dávid ügyvéd; Szendrői & Babos Ügyvédi Társulás) útján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.IV.20.932/2021/2. számú végzése, és ezen keresztül a Fővárosi Törvényszék 3.P.21.765/2019/66. számú ítélete, valamint a Fővárosi Ítéletábla 8.Pf.20.142/2021/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] A támadott bírói döntéseket a bíróság az indítványozó mint felperes által – találmányi díj megfizetése iránt – indított perben hozta. Az ügy előzményeként az indítványozó előadta, hogy munkaviszonyból eredő kötelezettsége körében – több kollégájával együtt – szolgálati találmányt dolgozott ki az őt alkalmazó gyógyszergyár számára, amely a munkáltatója ellen folyó, szabadalomtorlás megállapítása iránti per tárgyát képező gyógyszerhatóanyag előállítására volt alkalmas. A találmány alapján az indítványozó munkáltatója új gyártó eljárást mutatott be a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti eljárásban, aminek nyomán végül a szabadalmi per a felek közötti egyezséggel lezárult. Az indítványozó és társai találmányát és a hatóanyag előállítására irányuló eljárást a fentiek szerint szabadalom védi, amelynek jogosultja az indítványozó egykori munkáltatója.
- [3] Az indítványozó és feltalálótársai a szabadalom hasznosítása után díjigényt támasztottak; a gyógyszergyár az egyeztetések eredményeként találmányi díjszerződés alapján fizetendő egyszeri díjazást ajánlott fel, arra hivatkozva, hogy az érintett termékben a találmányt nem hasznosítja, annak célja kizárólag az általa használt eljárás reakció-mechanizmusának igazolása, azaz a folyamatban lévő per tárgyát képező jogvita lezárása, vagyis jogi cél elérése volt. Az indítványozó az egyszeri találmányi díjazást nem fogadta el, és keresetet terjesztett elő a szóban forgó szabadalom hasznosításához kapcsolódóan feltalálói díj megfizetése érdekében. Az eljáró bíróságok az indítványozó keresetét jogerősen elutasították, a Kúria az indítványozó felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadta.
- [4] Az indítványozó állítása szerint a bíróságok alaptörvény-ellenesen, az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésébe, valamint 28. cikkével együttesen értelmezett XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütköző módon jutottak arra a következtetésre, hogy a törvényi feltételek fennállása ellenére nem jogosult találmányi díjra.
- [5] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [6] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett kúriai döntéssel zárult ügyben felperes volt, számára hátrányos döntés született, s a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.

- A magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [7] Az indítványozó – jogi képviselője útján – 2021. december 7-én vette át a Kúria támadott végzését. Az alkotmányjogi panaszt 2022. január 31-én, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőben elektronikus úton terjesztette elő.
- [8] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított alapjog sérelmének valószínűsítésére alapítható. A jelen indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában állította az Alaptörvény alapjogot nem rögzítő 28. cikkének sérelmét is, melyre hivatkozva alkotmányjogi panasz nem terjeszthető elő. Az Alaptörvény 28. cikke nem alapjogot tartalmaz, hanem a bíróságok felé fogalmaz meg a működésükre irányulóan elvárásokat, így az abban foglaltak egyedi érintett vonatkozásában megvalósuló alapjog sérelemhez nem vezethetnek, arra alkotmányjogi panasz önmagában nem alapítható {pl. 3257/2016. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [13]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3138/2022. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [10]}.
- [9] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria felülvizsgálatot megtagadó döntése, továbbá az ezt megelőző perben hozott első- és másodfokú ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozással kérte. Arra hivatkozott, hogy a perben eljáró bíróságok megsértették a tulajdonhoz való jogát, illetve a tisztességes eljáráshoz való jogát, mert elvonták „az indítványozó (szellemi) tulajdonjogának princípiumát képező találmányi díjra való jogát” „a bírói közrehatási kötelezettség és a bizonyítás szabályainak”, illetve a „bizonyíték és bizonyítási indítvány értékelésének” megsértése révén.
- [11] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító alkotmányjogi panasz a támadott bírói döntések felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság jogköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Az Alkotmánybíróság azonban az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére [lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}. Az indítványozó a találmányi díjra való jogosultsága kapcsán az eljáró bíróságok értelmezését, megállapításait kifogásolta. Az indítványozó nem állított olyan pontosan körülírt alaptörvény-ellenességet, amelyet kérelme alapján alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy a támadott bírói döntésekkel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [12] 3. Mindezt figyelembe véve az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában rögzített feltételeknek, részben nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, ezért azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. július 5.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/428/2022.

